

Horolezci z Děčína v Yosemitech

(ze zápisů Jarů Uher)

Je sváteční pondělí 9. května 1983 dvě hodiny odpoledne, když na Ruzyni nastupujeme do letadla IL 62. Poslední zamávání známým a letadlo roztáčí své motory. Teprve po odlepení od země z nás padá únava, která se do poslední hodiny před odletem stupňovala. Trvalo více než dva roky, než se podařilo cestu uskutečnit. Nekonečné dopisování, telefonování a ježdění po různých institucích, počínaje zaměstnavatelem a konče na americkém konzulátu, je za námi. Letenky jsme museli zakoupit již tři týdny předem, avšak vstupní víza do USA jsme dostali až poslední den před odletem. Celou neděli až dlouho do noci vážíme, přerovnáváme věci z hromádky na hromádku a přesto nakonec povolenou váhu 20kg na osobu, bohatě překračujeme. Do letadla nastupujeme ověšeni jako při předvánočním nákupu. Po dobu příprav na zájezd se několikrát mění sestava. Nakonec odjíždíme pouze ve tříčlenné skupině, což je z hlediska podílu nákladů značně nevýhodné. Skupinu tvoří teprve devatenáctiletý Jindra Hudeček, který pracuje jako automechanik u Státních silnic v Děčíně, dále devěťadvacetiletý Zdeněk Weingartel, zaměstnaný jako horolezec specialista Technických služeb města Děčína a Jaroslav Uher z děčínských Kovo hutí. Jindra a Zdeněk se řadí v posledních letech mezi horolezeckou špičku v ČSSR. V kratších výstupech patří Jindra do konce mezi špičku evropskou. Nyní již vychutnáváme vlastní let z ptáčí perspektivy. Po necelých 10ti hodinách letu přistáváme v New Yorku. Posouváme hodinky o 6 hodin zpět.

Začaly nám další starosti. Podle původního plánu jsme počítali asi se dvěma dny na prohlídku města a na zakoupení staršího ojetého auta. Mnohokrát jsme procházeli čtvrti s ojetými auty, avšak nenacházíme nic podle našeho gusta. Buď to bylo nad naše možnosti, příliš drahé, nebo neschopné absolvovat náročnou cestu k západnímu pobřeží Spojených států a zpět. Zvažovali jsme i jiné způsoby cestování, např. autobusovou společností Greyhound, která je výhodná zejména pro turistiku, nebo půjčovnu automobilů, případně i letecky.

Čas strávený v New Yorku využíváme na prohlídku města. Hned při první procházce Manhatenu jsme vyvedeni z míry nespočetným množstvím mraťodrapů, až nás z toho bolí

za krkem. Výtahem jsme vyjeli i na jeden ze dvou nejvyšších mrakodrapů ve městě – zvaných dvojčata. Za tři dolary jsme vyjeli na 107. poschodí, do výše více než 400m, odkud je překrásný pohled na město. Ostatní mrakodrapy nám připadají z té výše jako krabičky od sirek. Teprve potom začínáme vnímat život v ulicích. Mnohokrát procházíme nejznámější čtvrtí Manhattanu, včetně černošské čtvrti Harlemu a pověstné 42. ulice, kde nám černoši vnucují různé zboží, včetně marihuany a jiných opiátu. Na ulicích vidíme skupiny černochů, kteří si vydělávají na živobytí hraním na různé hudební nástroje, ale i pětileté děti, které tancováním na chodníku pomáhají vydělávat na živobytí. Jsou tu spousty žebráků, z nichž někteří přespávají přímo na chodníku. Místní metro je prý světová rarita. Každý vagon zvenčí i zevnitř je pomalován barvami ve spreji. Některé čmáranice jsou zcela nesmyslné, jiné kresby jsou však přímo umělecká díla. Metro používají převážně černí, bílí Američané dávají většinou přednost jízdě taxíkem.

Dobu, po kterou jsme sháněli auto, částečně využíváme k lezení. Na několik dnů jsme odjeli do nedaleké skalní oblasti Shawangunk, která leží asi 130km severně od New Yorku. Tato oblast, jediná v blízkosti, je známa po celém světě svými obtížnými výstupy, přestože zde výšky stěn dosahují jen necelých sto metrů. Uskutečnili jsme zde mnoho výstupů, z nichž některé měly vysokou hodnotu. Jindra se Zdeňkem zde zdolali hned několik výstupů obtížnosti 5.11, což zatím nedokázal žádný z Čechoslováků. Jindrovi se podařil i velice obtížný výstup cestou „OPEN COCKPIT“, který je hodnocen obtížnosti 5.12. Platí zde podobná pravidla jako na našich pískovcových skalách, to znamená, že prvolezec smí použít lano a jistící prostředky pouze k zajištění cest a pro případ pádu. Nesmí jich však použít k vlastnímu postupu, např. jako chyt nebo stup, nebo k odpočinku během výstupu. Pouze na stanovištích, která jsou od sebe vzdáleny cca 40 – 50m, může se zavěsit do jistícího bodu a dobrat k sobě svého spolulezce. V případě pádu se musí lezec vrátit na předchozí stanoviště nebo na zem a musí začít s výstupem znovu. Mezitím, co oba kluci zdolávali jednu těžkou stěnu za druhou, uskutečnil jsem s horolezci různých národností celkem asi 15 výstupů do obtížnosti 5.9. V této lezecké oblasti se platí za každý den vstupné 1,75 \$ na osobu. Do konce i za vykoupání v malých přírodních jezírkách se musí platit. Vše je tady soukromé. Překrásný víkend, prodloužený o svátek k uctění padlých vojáků končí. Vracíme se zpět do New Yorku.

Pokoušíme se jet stopem. Stojím na dálnici s cedulí N.Y. a stále nám nikdo nezastavuje. Asi po hodině konečně zastavuje jedno auto. Vystupuje mladá řidička, ale místo svezení nám sděluje, že stopujeme v opačném směru. Potom už to jde rychle. Asi ve 2 hodiny jsme opět v New Yorku. Znovu procházíme ulice města a pokoušíme se sehnat nějaké pojízdné auto. Zjišťujeme, že ve státě New Jersey, který začíná hned za řekou Hudson, je vše podstatně levnější. Včetně ojetých aut. Po značném úsilí, když už máme ušoupané nohy, jsme konečně něco objevili. Z našeho pohledu se to snad nedá nazvat osobní auto. Je to Ford Combi přes 6m dlouhý. Přední i zadní sedačka jsou typované pro tři osoby a ještě je vzadu dostatek místa na spaní. Obsah válců je 6 500 cm³, spotřeba 18 l/100 km. Ještě že cena benzínu je relativně nízká. V průměru 1,20 \$ za galon (3,78 l). Z původní ceny 1000 \$ jsme to usmlouvali na 750 \$, což je pro nás i tak dost. Překupník s auty nám sděluje, že auto by mělo náročnou cestu vydržet, ale kdyby se po několika mílích vysypal motor, tak že máme smůlu, ale za ním už nemáme chodit. Dále nás upozorňuje, že jeden z osmi válců nejde vůbec a jeden špatně, dále že nesvítí levé světlo a že volant má trochu vůli, (bylo to asi o půl otáčky).

Nastává okamžik, kdy konečně vyjíždíme. Hrdina Zdeněk usedá za volant jako první. Je to zvláštní pocit učit se jezdit s takovým americkým korábem po ulicích velkoměsta. Největší potíže nám dělá automatická spojka, posilovač brzd, ale i vůle v řízení. Levou nohou šlapeme do prázdna. Zdeněk není za volantem ani vidět. Má problémy se udržet v pruhu a jezdí ze strany na stranu. Kolem nás každou chvíli pískají brzd. Napomínáme ho, aby dával pozor. Když ho potom střídáme v řízení, tak se situace opakuje. Po ujetí několika set mil už jsme si na auto docela zvykli. Jenom řízení vyžadovalo větší pozornost než obvykle. Sháněním auta jsme ztratili téměř 14 dnů a proto jsme museli cestu urychlit.

Naším cílem je známý „YOSEMITE NATIONAL PARK“, nejkrásnější skalní oblast světa, sen všech horolezců. Leží ve Skalistých horách, ve státě California asi 250km východně od San Franciska. Vzdálenost 4900 km překonáváme jízdou „Non stop“ za tři dny a tři noci, převážně po dálnici č. 80 a jsme velice zklamáni okolní krajinou. Převážná většina území (možná 80%) je samá vyprahlá půda, uschlá tráva a kamení. Za celou cestu nevidíme jediný ovocný sad, kousek typického lesíka nebo zelenou trávu. Projíždíme státy

New Jersey, Pensylvánie, Ohio, Indiana, Illionis, Iowa, Nebraska, Wyoming, Utah, Nevada. Za jízdy v autě vaříme. Máme benzinový vařič Juwel z NDR, který výborně slouží. Většinou vaříme polévky v sáčku, které zahušťujeme rýží a smažíme vejce. Ještě, že je na to v autě dost místa. Pravidelně se střídáme za volantem. Druhý a třetí den cítíme již značnou únavu. Za jízdy v noci se nám zavírají oči. Ještě že jsou na okraji silnice tzv. rolety. Při vjetí na roletu se auto rozdrncí a řidič na nějakou chvíli zpozorní. Po ujetí asi 3000 km nám auto začíná čím dál více kmitat do strany. Pneumatiky jsou nepravidelně ojeté. Několikrát měníme kola mezi sebou a hledáme nejvhodnější variantu. Auto však jede čím dál hůř. U benzinové pumpy se ptáme na kolík máme pneumatiky nahustit. Odpověď zněla, že je to nějakých 64 jednotek tlaku, které nám nikomu nic neříkají. Po dohuštění skáče auto jako koza a kmitá do stran tolik, že můžeme jet pouze rychlostí max. 50mil/hod. Ve dvě hodiny ráno nás zastavuje na dálnici policie. Zdeňka a Jindru, kteří spali, probouzí houkání sirény a blikající světla. Policajt chce vidět doklady od auta. Pomalu mu je podáváme okénkem. Byli jsme totiž poučeni, že v takovémto případě nemáme vystupovat z auta a nedělat rychlejší pohyby, neboť policajti prý při nekontrolovatelném pohybu někdy střílí. V tom okamžiku se ozvala hrozná rána. Zdeněk a Jindra v domnění, že policajt vystřelil, se křčí v autě. Když jsme se vzpamatovali, zjistili jsme, že se roztrhl plášť levého zadního kola. Všichni jsme sledovali co se vlastně stalo. Nedovedli jsme si to vysvětlit. Byli jsme zastaveni, protože nám nesvítilo levé přední světlo. Řekli nám, že si to máme nechat opravit a napsali nám na to nějaký spis. Nasadili jsme rezervu a pokračovali v cestě. U následující pumpy jsme koupili starý ojetý plášť a nechali si ho nasadit. Opravené kolo se nám zdálo příliš měkké, a tak jsme ho u pumpaře reklamovali. Šel to znovu přeměřit a zjistil, že ostatní kola jsou přehušťena na dvojnásobek. Už nám bylo jasné proč kolo bouchlo. Od této chvíle jelo auto bez problému. Pokračujeme v cestě a projíždíme dálnicí přes známé Solné jezero. Nedaleko odtud je zkušební dráha, kde se zkoušejí nejrychlejší závodní stroje.

Třetí den odpoledne konečně přijíždíme do Yosemite Valley. Při vjezdu do parku platíme 3 \$ za auto. Po dalších 20ti mílích jsme konečně pod El Capitanem. Je to první obrovský zážitek. Nad námi se tyčí tisíc metrů vysoká hladká stěna. Sen každého horolezce. Je tu všude spousta horolezců a turistů, kteří se sjíždějí z celého světa, aby viděli, nebo se pokusili zdolat tuto překrásnou stěnu. Pospícháme do horolezeckého kempu

„SUNNYSIDE“ (Sluneční strana). Vítá nás tu tabule, kde se seznamujeme s tím jak se chovat v parku a jak se chovat při styku s medvědy. Je zde, mimo jiné, spousta ostatních zákazů. Je zakázáno nechávat jakékoliv potraviny při odchodu z tábora v autě nebo ve stanu. Platíme za osobu a noc 2 \$, stavíme rychle náš ministan (s bídou pro dvě menší osoby a rychle odcházíme pod stěnu. Kluci si zkoušejí nástupy na některé cesty a dohadují se co by se mělo vylézt. Jindra se vyjádřil dosti jednoznačně. Bud' polezeme nějaký „prásk“ nebo jedu domů. Zdeněk z toho byl chvíli přepadlý, ale nakonec svolil. Nejvíce se mluví o cestě „SHIELD“, která patří mezi nejobtížnější a také nejdelší. (Český překlad je „Štít“). Připomíná nám to obrovský, asi 300m vysoký bochník, který se táhne vzhůru v horní části stěny. Je to část stěny s nejvyššími obtížemi. Další dohady jsou o tom, kdy do stěny nastoupit. Podle rad některých horolezců, kteří v této oblasti byli, je potřeba si nejprve zvyknout na místní specifické poměry v lezení. Horolezci tomu říkají ve stěně „zdomácnět“. Jindra však prohlašuje, že nechce zbytečně ztrácet čas a chce nastoupit do stěny hned ráno. Snažím se mu to rozmluvit s tím, že už je na zabalení pozdě. Nemáme ani popis cesty, ani připraven lezecký materiál a jídlo, nemáme nádoby na vodu a nemáme připravenou (sestavenou) skládací závěsnou postel. Jindra však trvá na svém. Zdeněk neříká nic. Už za tmy začínáme s rychlou přípravou. Zdeněk shání po táboře popis cesty. Od Švýcarů, kteří měli v úmyslu rovněž prostoupit stěnu touto cestou, něco sehnal. Při svíčke opsal něco na útržky papíru. Jindra připravuje lezecký materiál. Já dlouho do noci sestavoval skládací postel. Ráno jsme připravili nějaké jídlo do stěny. Smažíme vajíčka a odcházíme pod stěnu. Pod stěnou ještě sháníme prázdné láhve na vodu. Pro vodu je to od nástupu asi 10 minut. Nakonec se nám podařilo dát dohromady 21 litrů vody, kterou berou Jindra a Zdeněk sebou do stěny. Do stěny také berou dvě padesátimetrová lana prům. 9mm čsl.výroby a jedno kratší pomocné lano. Dále dva značně těžké tahací rukšaky (bágly), závěsnou postel, plynový vařič, dva spacáky a další potřebný horolezecký materiál. Z jídla toho moc nebylo. Asi 40dkg ovesných vloček, polévky v sáčku, 4 tatranky, šumáky, několik vařených vajec, pár oříšku, ½ kg chleba, 2 cibule, 2čokolády a několik kusů lipa. Počítají s tím že polezou 5 až 6 dní.

V 8 hodin nastupuje Zdeněk do první délky obtížnosti 5.10. Leze to čistě. Další délku 5.11, opět čistým způsobem, zdolává Jindra. Po každé délce následuje tahání bágů a

složené postele. Druholezec už leze po laně pomocí svěrek Jümar. Celý den praží do stěny slunce. Oba křuci lezou v křatasech a do půl těla. Navečer zcela umoženi sluncem a neustálým taháním bágľů dolézají na první polici ve stěně. Je to ve výši asi 300m nad zemí. Stahují se mraky a křuci se strašně těší z prvních kapek deště. Pijí jeden litr vody za druhým a vodu ihned doplňují do prázdných lahví. Za pár hodin lijáku toho mají plné zuby. Úplně promočení a zkrěhli zimou už uvažují o sestupu. Oba sedí na rukšakách a postel drží nad hlavou. Nakonec však dešť pomalu ustává. Přechkají noc a ráno se pouští do dalších lezeckých dělek.

Další úsek lezou, z neznalosti přesného popisu cesty, velmi obtížnými variantami. V tomto úseku absolvoval Jindra také jeden asi šestimetrový pád do lana. K večeru dolézají pod obrovskou střechu, kde již začíná útvar podobný bochníku. Do stropu zavěšují postel, dá-li se to tak nazvat. Připravují se na druhý bivak ve stěně. Protože je dlouho do večera ještě vidět, Jindra natahuje ještě dvě délky lana nahoru. Vylezl asi 80m nad převisy. Tam upevnil obě svázaná lana a vrátil se sláněním zpět na stanoviště. Při tom vybral všechn materiál, který k výstupu použil. Na posteli o rozměrech asi 70cm x 160cm zavěšené ve stropě ve výši asi 600m nad zemí, se oba srovnali do spacích pytlů a ještě si ohřívají něco k jídlu. Ráno likvidují stanoviště a pokračují v další cestě.

Prvolezec vyjümaruje asi 80m na horní stanoviště, které bylo připraveno ještě večer. Druholezec, když má potom odlézt, se musí odháknout od posledního jisticího bodu, a tím odlétne od stěny asi 20m a houpe se na laně, dokud se mu nepodaří vylézt po laně ke spolulezci. Cesta pokračuje obrovskou, hladkou, převislou plotnou. Večer mají nejobtížnější úsek za sebou. Dolézají na malou, asi 1m širokou polici ve výši asi 900m. Konečně se po třech dnech vyčerpávajícího lezení v silném větru mohou postavit na vlastní nohy a relativně pohodlně strávit třetí noc ve stěně. Teplota v noci je kolem nuly a vítr takový, že lana visí téměř vodorovně. Další den dolézají poslední metry a ještě dopoledne dosahují vrchol. Jsou šťastni, že se jim to povedlo. Jsou první Čechoslováci, kteří tuto, zatím nejtěžší cestu zdolali, a to ve velice krátkém čase - čtyři a půl dne. Následuje tvrdý osmi hodinový sestup rozbředlým sněhem a potom den zaslouženého odpočinku. Oba křuci přijímají četná blahopřání od horolezců všech možných národností, kteří byli v táboře. Největší údiv vzbuzovaly Zdeňkovy bačkůrky, ve kterých výstup vykonal. Prodávají se u nás asi za 30

Kč. Po návratu mu koukaly všechny prsty. Bačkory kolovaly po táboře a všichni nad tím kroutili hlavou.

Cesty v této stěně se obvykle lezou týden, ale i čtrnáct dnů. Výstup má o to větší hodnotu, že byl vykonán plynule, bez vracení se na zem "tzv. renčováním". Tohoto běžně používaného způsobu, který značně snižuje hodnotu výstupu, použili také Švýcaři, kteří prostupují cestu za Jindrou a Zdeňkem. Čtyři dny lezou s návraty dolů na zem, kde si mohou dobře odpočinout a doplnit zásoby a zbytek stěny dolézají další čtyři dny. Celkem tedy osm dnů.

Další den už opět začíná tvrdé lezení. Odjíždíme asi 20km směrem na jih pod známou cestu „SEPERATE REALITY“ (reálná skutečnost). Krátká, ale velice obtížná cesta 5.12 vzbuzuje respekt všech horolezců. Cesta končí osmimetrovým stropem, ve kterém je puklina. Zdolává se čistým lezením, pouze vlastní silou. Jen velice málo horolezců se dokáže pohybovat po stropě jen pomocí rukou a nohou. Mezi ně patří i Jindra a Zdeňk, Jindrovi se daří zdolat cestu na druhý pokus. Zdeňkovi to dělá již větší potíže. Po dalším úspěchu československého horolezectví se vracíme zpět do tábora.

Jindrovi to však stále nestačí. Stále mluví o sólovýstupu. Rozhoduje se pro výstup známou cestou „NOSE ROUTE“ obtížnosti 5.8. Je to nejdelší cesta ve stěně El Capitan. Měří více než 1000m. Tato velice hodnotná cesta byla již v minulosti československými horolezci přelezena, ale ne jako sólovýstup. Po dvou dnech odpočinku Jindra nastupuje. Bojuje jen sám se sebou a s velkým batohem, který mu nahrazuje spolulezce. Do stěny bere množství horolezeckého materiálu, 9 litrů vody a něco málo jídla. Nemá sebou vařič ani postel. První den dolézá na známou věžičku ve stěně, kde bivakuje. V obtížné spáře pod věžičkou absolvoval asi osmimetrový pád do lana, při kterém ztratil kladivo. Od té chvíle nemá čím zatloukat skoby a dolézá celou cestu bez kladiva. Každou délku leze se sebezajištěním. Na dosaženém stanovišti upevní konec lana a sláněním se vrátí na původní. Při tom vybere všechny materiál, který použil k vylezení délky. Odváže ruksak a celou délku vyleze znovu po laně. Takto postupuje délku za délku. Druhý den bivakuje několik délek pod vrcholem. Přestože cesta má 34 lanových délek, každou z nich absolvoje v postatě třikrát, leze velmi rychle. Třetí den v poledne už je Jindra opět v táboře. Je to opět úspěch čsl. horolezectví. Zatím nejhodnotnější čsl. prvovýstup provedl před několika lety, právě v této stěně, ale

kratší cestou, známý horolezec z Teplic nad Metují Miroslav Šmíd. K výstupu kratší cestou „DIHEDRAL WALL“ potřeboval osm dnů. Následující dva dny se Jindra zotavuje. Ruce má rozedřené do krve a prsty opuchlé jako bambulky. Mezitím, co byl Jindra ve stěně, já se Zdeňkem jsme dosáhli nejlehčí cestou překrásný vrchol „HALF DOM PILLAR OF FRENZY“ obtížnosti 5.0. Další den jsme vylezli se Zdeňkem cestu „CENTRAL“, která vede na „MIDDLE CATHEDRAL ROCK“.

V táboře jsme strávili ještě několik dní. Doposud jsme vařili na parkovišti v blízkosti auta. Až ke konci pobytu nás strážci parku vykárali s tím, že musíme vařit u stanu. Přestěhovali jsme se tedy včetně potřeb k vaření jídla k našemu ministanu. Často jsme dělali k jídlu smažené masáky, kterých bylo v okolí dost. Večer se kluci vtěsnali do stanu a já jsem si lehl vedle stanu. Vedle mne leží krabice s jídlem a potřeby na vaření. V noci mne probouzí rachot. Vedle mne stojí dva medvědi a hrabou se nám v jídle. Chvilí jsem ležel jako zařezaný, ale potom jsem pomalu vylezl ze spacáku a odehnal jsem je. Přišli jsme takto o 12 vajec, chleba, rýži a nějaké drobné potraviny. Když jsem znovu zalehl byli medvědi zpátky. Znovu jsem je odehnal, ale nakonec jsem musel zbytek potravin odnést na parkoviště do auta. Potom už byl klid, ale jen do té doby, než se jim u sousedů podařilo uvolnit šňůru s kufrem jídla. Kufř s jídlem spadl na zem a do rána z jídla nezbylo nic. Jídlo se před medvědy chrání tak, že se ze stromu na strom natáhne lano a přes něj se přehazují šňůry. Na konec šňůry se přiváže pytel nebo krabice s jídlem a za druhý konec se jídlo vytáhne do výšky. Druhý konec se potom přiváže ke stromu. Tak jsme měli rušnější noc. Přes den je vidět v okolí spoustu zvěře. Laně se procházejí přímo v táboře. Je zde mnoho veverek, které jsou nemožně drzé. Chvilí jsme nechali otevřené auto a už jich tam bylo několik. Večer vidíme v lese smečku kojotů, kteří jsou k nerozeznání od vlků. Ve volných chvílích chodíme „boulderovat“. Je to abnormálně těžké lezení v malých výškách, max. do 8m. Jedinou výzbrojí, která se v tomto sportu používá je magnesium. Někteří specialisté nacvičují některé kroky i několik let.

Konečně nastává okamžik, kdy se loučíme s překrásným Yosemitekým údolím a odjíždíme směrem na jih do Los Angeles. Zastavujeme v Hollywoodu před branami slavného „Universal City“. Když jsme zjistili, že vstupné je 11 \$ za osobu, dlouho jsme se rozmýšleli. Nakonec jsem šel dovnitř sám. Absolvoval jsem jen atraktivní projížďku elektrický vláčkem po celém městečku. Je tu strašná spousta atrakcí všeho druhu. Je to největší filmařské

středisko světa. Fotografuji co se dá. Asi po pěti hodinách se vracím zpět ke klučům. Potom navštívujeme společně ještě několik dalších atrakcí, např. muzeum u asfaltového jezírka, kde jsou vystaveny kostry zvířat, které se zde utopili v pradávných dobách. Konečně se dostáváme i na pobřeží Tichého oceánu. Je to pro nás nezapomenutelný zážitek. Obrovské vlny se v pravidelných intervalech valí proti pobřeží. Na plážích jsou spousty lidí všech barev pleti. Voda je příjemně teplá. Když se řádně vymácháme, balíme se k odjezdu.

Jedeme do oblasti „JOSHUA TREE NATIONAL MONUMENT“, asi 120 mil východně od Los Angeles. Je to jediné místo na světě, kde rostou velice zvláštní stromy „Joshua“, které se více podobají kaktusům než stromům. Dosahují výšky až 10m a jsou velice vodnaté. Koruna je tvořena několika silnými větvemi, které nemají žádnou pevnost. Celý povrch kmene i větví je porostlý pichlavými šupinami. Po vylezení na jeden z nich jsme si připadali, že jsme celý týden pracovali se skelnou vatou. Kromě toho tu roste spousta bodláčí a mnoho různých druhů kaktusů. Půdu zde tvoří horký písek, na kterém se vyhřívá spousta hadů a ještěrek. Viděli jsme i obávané chřestýše. Tu a tam jsou roztroušeny větší pískovcové skalní bloky, které jsou většinou hodně zakulacené. Na skalní útvary, které zde dosahují výšky max. 50m, vede spousta horolezeckých výstupů. Tato oblast je známa v horolezeckém světě svými velice těžkými výstupy, na které je vydán horolezecký průvodce. Horolezci sem jezdí buď brzy na jaře nebo pozdě na podzim, kdy jsou tu přijatelné povětrnostní podmínky. Nyní je však léto v plném proudu. Teplota ve stínu 45°C a v okolí žádná voda. Přes tyto kruté podmínky se nám podařila řada těžkých výstupů. Mezi nejhodnotnější výstupy, které zde kluči vylezli jsou „JUMPING JACK CREEK“ obtížnost 5.11 a „SKITRACK“ 5.11b. Společně se Zdeňkem jsme vylezli cestu obtížnosti 5.10, název se nám nepodařilo zjistit. Pro nedostatek vody (měli jsme jen 4 litry) a velké vedro, jsme museli zajímavou oblast opustit.

Cestou do dalších parků nás potkala nemilá příhoda. Při průjezdu vyschlým jezerem „Bristol Lake“ se nám uvolnil závěr od láhve s jedlým olejem. Asi 3 litry oleje vyteklo do prostoru zavazadel. Od oleje byl horolezecký materiál, lana, spacáky, ale také foťáky, filmy a další věci. Několik hodin jsme se snažili olej odstraňovat. Bez vody a hadrů to však dost dobře nejde. Ještě dodnes máme řadu věcí řádně naolejovaných. Další cesta nás vede do jednoho z nejznámějších parků ve Spojených státech, kterým je „GRAND CANON NATIONAL PARK“ v Arizoně. Jedeme celou noc. K vlastnímu kaňonu přijíždíme brzy

ráno. Pohled do údolí při východu slunce nás zcela uchvátil. Obcházíme několik vyhlídek na jižním okraji a vychutnáváme si překrásné pohledy do údolí. Hloubku odhadujeme na 600m a šířku 3 až 5km. Řeka Colorado nám připadá z této výšky jako malá říčka. Celý kaňon tvoří obrovské množství vodorovných suťových teras, které se střídají s kolmějšími stěnami. Po jižním okraji jedem směrem na východ, kde v místě „DESERT VIEW“ park opouštíme.

Nyní směřujeme do známé rezervace indiánů Navajo zvané „MONUMENT VALLEY“, která leží na hranicích Arizony a Utahu. Přijíždíme tam pozdě v noci a dospáváme tak, že Jindra spí na střeše, Zdeněk na motoru a já uvnitř auta. Většinu nocí jsme strávili tímto způsobem, protože se pohybujeme v oblastech, kde je spousta hadů a jiné havěti. Po rozednění jsme obklopeni překrásnými skalními útvary, které tu a tam vystupují z rovinné krajiny. Bizarní skalní útvary z hladké červené horniny, vysoké 100 až 200m jsou kolem dokola obklopeny suťovými kužely. Asi 20mil projíždíme po velmi špatné cestě. Za námi se zvedají oblaka prachu. Místy se boříme do jemného prachu tak, že auto občas tlačíme. Tráva tu neroste. Jsou vidět jen malé trnité keříky. Přesto tu indiáni chovají ovce, které se jimi živí. Překrásné skalní věže nás sváděly k tomu, abychom si na některou vylezli. Přesto, že je zde zákaz lezení, udělali jsme několik pokusů. Vždy to ale, rychle skončilo tím, že se objevili indiáni na koních a s puškami a velice tvrdě nás hnali pryč. Když jsem je fotografoval, chtěli zaplatit, nebo chtěli film. Viděli jsme několik indiánských usedlostí. Bydlí v kruhových hliněných chatrčích. Vedle stojí jedno nebo více starých aut, často nepojízdných. Někdy ohrada na koně nebo na ovce. Někteří indiáni se živí pastevectvím, jiní výrobou různých přívěsků, náhrdelníků, náramků a podobně. Až na některé konflikty s indiány se nám tu velice líbilo.

Čas ubíhá a my se přesouváme dále. Ve státě Utah, přes který projíždíme, je možno si koupit libovolnou zbraň, a to bez jakéhokoliv povolení. Podle toho také vypadají dopravní značky podle silnice. Jsou všechny prostříleny jako cedník. Pomalu se blížíme do oblasti „ELDORADO CANYON“ a „BOULDER“, ležící asi 20 mil severozápadně od Denveru ve státě Colorado. Jako většinou přijíždíme do parku po půlnoci. Obvyklým způsobem dospáváme a pak se vydáváme na obchůzku terénu. Tato oblast není zdaleka tak krásná jako předchozí parky, které jsme navštívili. Vyhlášené, velice obtížné výstupy sem však přesto lákají horolezce z celého světa. Potkáváme tu dost Evropanů i Japonce. Podařilo se

nám uskutečnit řadu velmi hodnotných výstupů. Mezi nejtěžší patří cesta „CLOBBER DANCE“ 5.11, kterou přelezli Jindra a Zdeněk. Další cesta „C'EST LA VIE“ (To je život) 5.11 vylezl Zdeněk a já za ním lehčí variantou 5.9. Jako poslední a také nejobtížnější výstup celého zájezdu „FIRE AND ICE“ (Oheň a led) obtížnost 5.12. Tento výstup se zdařil po nespočetných pokusech jen Jindrovi. Výstup vede hladkou kolmou plotnou. Některé chyty a stupy měří jen několik milimetrů. Při výstupech jsou přísně dodržována pravidla absolutně čistého lezení. Tímto výstupem skončilo naše lezení.

Nyní srovnání výkonů naší skupiny s výkony horolezců, kteří navštívili některé skalní oblasti USA v posledních letech. Doposud nejhodnotnější výstupy ve stěně „EL CAPITAN“ byly obtížnosti 5.8. Z krátkých výstupů to bylo jen několik málo cest obtížnosti 5.10. Naše skupina má na svém kontě kromě dvou již popsaných výstupů ve stěně „EL CAPITAN“ tři cesty obtížnosti 5.12, deset cest obtížnosti 5.11 a značné množství cest 5.10.

Velice šťastni, že se nám v celku dařilo se vydávat na další cestu k východnímu pobřeží. Už nemusíme tolik pospíchat, tak můžeme vychutnávat skalní krajinu. Projíždíme státy Kansas, Missouri, Illinois, Indiana, Kentucky, Virginia, Maryland, Delaware, Pennsylvania, New Jersey až do New Yorku. Krajina se neustále mění. Už není tak jednotvárná jako při cestě na západ. Přijíždíme do Washingtonu. Zastavujeme na parkovišti před „ZERO MILE STONE“. Je ^{tam také} vysoká věž obložená mramorem. Jdeme se podívat na Bílý dům a další zajímavé stavby ve městě, Navštívujeme několik muzeí a různé další atrakce. Dále pokračujeme v cestě přes další velká města Baltimore a Philadelphia zpět do New Yorku. Ještě nám zbývá několik dnů do plánovaného odletu. S obtížemi a se značnou ztrátou se zbavujeme auta, které nám dobře sloužilo. Procházíme nejrůznější čtvrti města. Rychlovýtahem jsme si vyjeli na jednu ze známých dvojčat, což jsou nejvyšší budovy na světě. Z výšky 400m je zajímavý pohled na celé město. Přiblížil se den odjezdu. Je 11.července, když nastupujeme všichni tři do letadla a odlétáme šťastni zpět do vlasti.